

bizonderen bouw verliest. Ook de omstandigheid, dat de omringende lucht sterk vervuld is van waterdamp, normaliseert de transpiratie.

Ik daalde m'n duintop af. Eén der groote duinvalleien, waaraan »Scelinghe« zoo rijk is, breidde zich voor mij uit. Dr. Boldingh sprak op een kort geleden gehouden vergadering te Amsterdam als zijn meening uit, dat deze duinvalleien samengehangen moeten hebben met Oostelijk-Nederlandsche heidevelden, zoodat ze te beschouwen zijn als door zandstuivingen rondom ingesloten stukken oorspronkelijke heide. Het voorkomen van karakterplanten van de verschillende heideformaties wettigt deze meening. Werkelijk is het aantal Ericaceëen hier groot; in ieder geval veel grooter dan op Texel, wanneer men de »Mient« daar buiten beschouwing laat.

Over deze heideachtigen zal ik nog wel nader spreken; allereerst dienen we ons nu bezig te houden met een immigrant; een karakterplant van de speciaal Terschellingsche plantenformatie; een indringer, die met onweerstaanbare volharding stap voor stap het gansche eiland te veroveren tracht.

Blaricum.

D. L. DAALDER.

MICROSCOPISCHE TAFEREELLEN.

II.

ROTSBEWONERS.

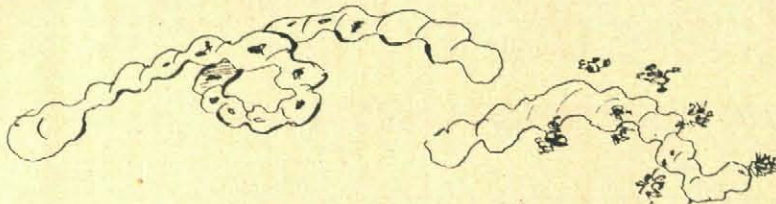
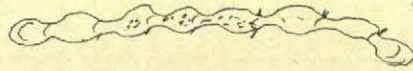
EN weinig aarde uit een bloempot is met de punt van een breinaald gelegd op een stuk glas en bedekt een oppervlakte van ongeveer 10 m.M². straal $3\frac{1}{2}$ m.M. Bij 50 maal vergrooten vertoont zich een rotsachtig landschap als gevormd uit kristal en barnsteen, van schitterend wit tot gloeiend karmijnrood, te mooi om zonder kleuren na te teekenen. Onbeweeglijk ligt alles daar nog in de zon te flikkeren. Een druppeltje water maakt het nog mooier, maar tevens onrustig en levendig. Een reusachtige slang, $1\frac{1}{2}$ m.M. lang, schuift, krimpnd als een gestroopte paling over de rotsen, nu zenuwachtig zich kronkelend als een worm, dan kruipend als een rups; een levende darin met glazen huid en doorschijnende ingewanden, waarin een rij bruine vlekken. Op 't eerste gezicht lijkt het een worm. Bij vergrooting vertoonnen zich ringen en haarkwastjes, maar staart en kop rekken zich nooit uit in puntige uiteinden. Ook 't kruipen is anders dan bij een worm, en de bruine plekken zijn eieren. Zij worden als gele klompjes aan beide zijde van het lichaam naar buiten geduwd en liggen overal als brokken barnsteen in 't water. Zelfs 't witte gedeelte der ingewanden schijnt louter onvolgroeide eitjes te zijn. Als 't beest straks verdroogd is, blijven alleen die bolletjes en de bruine vlokken over, de huid schijnt verdwenen.

Ondertusschen klautert reeds lang een sierlijk heertje over de steenen, ongeveer $\frac{1}{20}$ m.M.

lang, een prachtbeest van licht-geel barnsteen. Is 't een spin, een tor of een mijt? Op een donkere plek schijnt het in een gouden harnas gehuld, bezet met gele diamanten. Acht sierlijke pootjes, vier groote, dikke en vier kleine, elk voorzien van een nageltje, omklemmen vastberaden de steenklompen; en zelfs tegen de gladde breinaald klimt hij met gemak naar boven. Elke voorpoot heeft twee groote leden en twee, of mogelijk drie kleine. De vele

en lange haren maken dat minder duidelijk. Vooral die drie benedenste leden zijn erg beweeglijk en de haren, vooral bij sommige exemplaren, misschien mannetjes, bijzonder lang. Zijn aardig kopje met 2 sprieten en misschien ook oogen trekt hij onder een schild terug. 't Achtereind vertoont 2 haakjes en een opening. Mogelijk kan iemand dat alles op de ware grootte teekenen, 't geheel $1/_{20}$ m.M.; maar ik zet het hier maar vergroot neer.

Langzaam, als doodelijk vermoeid, komt daar een sinjeur aansluipen, die wel driemaal zoo groot is als de vorige. Hij schijnt van dezelfde familie, maar heeft, ook door zijn sluipenden gang, een meer griezelijk voorkomen. Een bolbig opgeblazen, lang-

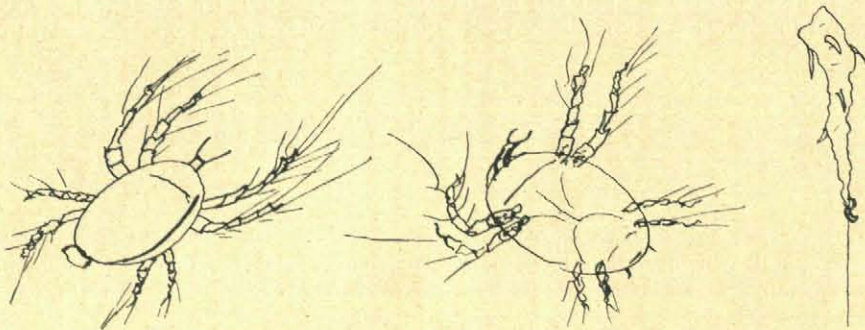
gerekt lichaam als van vuil glas, baant zich een weg, met acht ongeveer even groote pootjes,

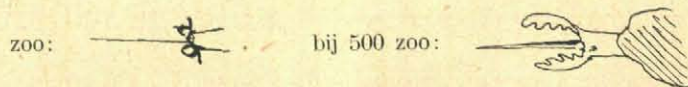
Boven.

Onder.

als mollige kinderarmen. Elke poot heeft een nagel en één lang haar. 't Aantal leden is

bijna niet te tellen door 't opzwellen. De kop is zeer samengesteld, bij 50 vergrooting

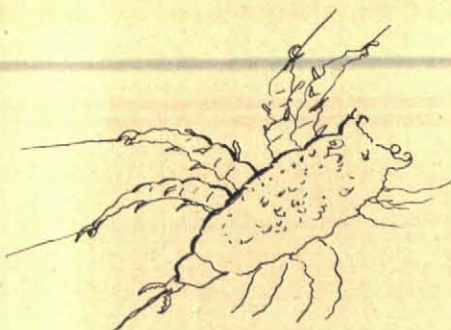

en kan onder een schild teruggetrokken worden. Heel waarschijnlijk zijn er ook oogen; zien kan ik ze niet. 't Achtereind van het dier loopt breed uit met 4 haken.

In eens schiet daar een slank aaltje voorbij, helder als kristal met donkere vlekjes in 't midden. 't Zwemt juist als een aal, kop en staart lopen puntig uit. 't Beest is een vijfde van 't eerste, wormachtig dier. Wel vier van zijn soort in verschillende grootte kruipen of zwemmen vrij vlug in het rond.

Vermoeid van het turen sluit ik de oogen. Op een oppervlakte van 10 m.M². behalve de doode, nog vier veel van elkaar verschillende dieren die daar rustig woonden in en op

een klompje aarde dat aan een breinaald blijft hangen. Alle bang voor 't water, maar zonder vocht stervend door uitdrogen. Alle met leden en ledematen, koppen, sprietten, nagels, haren,

spieren en zenuwen. Met gevoel voor 't aangename en 't hinderlijke, met levenslust en recht om te leven evengoed als een olifant of een mensch....

Was het een droom, al die wonderlijke levens? Daar klinkt het plotseling; en wij dan! en wij dan? Nog een blik voor 't laatst. Een vreemde, doorzichtige zak vol eieren, zich knedend in velerlei vormen, beweegt tusschen de steenen. Dan eens een breede cilinder, dan weer een peervorm. De kop zuigt zich vast aan 't glas en 't overige wordt er naar toe getrokken. Een bloedzuiger? Soms hecht de staart zich vast en 't gaat dan achterwaarts. En nu nog één harig, langwerpig

beest, liggende op den rug, den kop aan 't glas geplakt. Langzaam trekken en slaan de pooten in 't rond; ik tel er zes. De kop doet zich voor als een hoorn. Nu houdt alle beweging op. Wat er verder nog wriemelt, is zoo klein, dat het me voorkomt tot de celdiertjes te behooren... Een oogenblik en alle leven is verdwenen, 't land is uitgedroogd; dieren en eieren vormen een onherkenbare massa, verspreid tusschen steenblokken op een ijsvlakte. In elke even groote hoeveelheid aarde genomen uit den bloempot, ontdekte ik zoo van 3 tot 10 levende en doode wezens. Dat wordt voor een oppervlakte van 3 d.M².

aarde een aantal van meer dan 10000 dieren, die daar soms voor ons onzichtbaar onder de bloemen krioelen.

CH. DE ROOY.

MET DE CAMERA TUSSCHEN FRIESLANDS RIET.

E zon scheen pal op onze ruggen, toen we, met ons drieën in een giek roeiend, om tien uur de baken der Wartenaaster kruiswaters in zicht kregen. Onze »snip« is niet een ranke outrigger, maar een korte inrigged giek, die ook ruimte geeft voor botaniseertrommel en kiektoestel.

Met kalmen slag, ter eere van den bijzonder mooien dag, waren we van Leeuwarden komen roeien en nu op weg naar een kolonie van kokmeeuwen die hun broedplaatsen hebben in uitgeveende plassen, westelijk van Eernewoude.

Om in zulke plassen te komen, dien je den ingang precies te weten, daar deze bijna altijd een nauw slootje is, waarachter dan uitgestrekte watervlakten liggen.